

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSÁNAK FŐTITKÁRSÁGA

~HÁTTÉR~

A külügyi és biztonságpolitikai főképviseelő / az Európai Külügyi Szolgálat

2009. november

Az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelője

A Lisszaboni Szerződés december 1-ji hatálybalépést megelőzően, november 19-én Brüsszelben tartott informális találkozójukon az EU állam-, illetve kormányfői megállapodtak Catherine ASHTON-nak az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelőjévé történő kinevezéséről.

Melyek a főképviseelő feladatai?

A főképviseelő a külügyek területén azon feladatokat látja el, amelyeket eddig a hathavonta egymást váltó elnökségek, a KKBP főképviseelője és a külkapcsolatokért felelős biztos végzett. Az Európai Unióról szóló szerződés 18. és 27. cikke szerint a főképviseelő:

- irányítja az Unió közös kül- és biztonságpolitikáját,
- javaslataival hozzájárul e politika alakításához, és azt a Tanácstól kapott felhatalmazásban foglaltak szerint végrehajtja, továbbá gondoskodik az e területen elfogadott határozatok végrehajtásáról,
- ellátja a Külügyek Tanácsának elnöki tisztjét,
- a Bizottság egyik alelnöke. Biztosítja az Unió külső tevékenységeinek összhangját. A Bizottságon belül ő felelős a Bizottság külkapcsolatokkal összefüggő feladatainak ellátásáért és az Unió külső tevékenysége egyéb területeinek összehangolásáért,
- képviseli az Uniót a közös kül- és biztonságpolitikára vonatkozó ügyekben, az Unió nevében politikai párbeszédet folytat harmadik felekkel, és képviseli az Unió álláspontját a nemzetközi szervezetekben és nemzetközi konferenciákon,
- irányítja az Európai Külügyi Szolgálatot, valamint a harmadik országokban és nemzetközi szervezetekben működő uniós küldöttségeket.

P R E S S

Hogyan nevezik ki a főképviselőt?

A főképviselőt az Európai Tanács nevezi ki, minősített többséggel és a Bizottság elnökének egyetértésével.

A főképviselőnek, csakúgy mint a Bizottság elnökének és a Bizottság többi tagjának a jóváhagyásáról az Európai Parlament szavaz.

Támogató intézkedések

Megbízatásának ellátása során a főképviselőt az Európai Külügyi Szolgálat segíti (lásd lejjebb), és szükség szerint támogatást kap a Tanácstól és a Bizottságtól is.

A Lisszaboni Szerződés előtt

A közös kül- és biztonságpolitikai főképviselő korábbi hivatalát 1999-ben hozták létre (Amszterdami Szerződés). Azóta Javier Solana a KKBP uniós főképviselője. A politikai döntések meghozatalához, előkészítéséhez és végrehajtásához való hozzájárulásával segíti a Tanácsot a külpolitikai ügyekben, és a Tanács nevében politikai párbeszédet folytat harmadik felekkel. Az egymást hathavonta váltó elnökségek feladata, hogy ellássák a Külügyek Tanácsának elnöki tisztjét, képviseljék az Uniót a KKBP-vel kapcsolatos ügyekben, végrehajtsák a meghozott határozatokat, és nemzetközi szinten képviseljék az EU álláspontját.

Az Európai Külügyi Szolgálat

Az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) szervezetéről és működéséről szóló tanácsi határozat jogalapját az EUSz. 27. cikkének (3) bekezdése teremti meg.

„Megbízatásának ellátása során a főképviselőt európai külügyi szolgálat segíti. Ez a szolgálat a tagállamok diplomáciai szolgálataival együttműködésben tevékenykedik, és a Tanács Főtitkársága, valamint a Bizottság megfelelő szervezeti egységeinek tisztviselőiből, továbbá a nemzeti diplomáciai szolgálatok által kirendelt személyzetből áll. Az európai külügyi szolgálat szervezetét és működését a Tanács határozatban állapítja meg. A Tanács a főképviselő javaslata alapján, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt és a Bizottság egyetértését követően határoz.”

Az Európai Tanács 2009. október 30-án elfogadta az Európai Külügyi Szolgálatról (EKSZ) szóló iránymutatásokat ([14930/09](#)). Felkérte továbbá a következő főképviselőt, hogy a Lisszaboni Szerződés hatályba lépését követően a lehető leghamarabb nyújtsa be az EKSZ szervezetéről és működéséről szóló javaslatát annak érdekében, hogy azt a Tanács legkésőbb 2010. április végéig elfogadhassa.

Mi az EKSZ?

Az Európai Tanács által 2009. októberben elfogadott iránymutatások szerint az EKSZ a főképviselő irányítása alá tartozó közös szolgálat. Az EKSZ olyan szervezeti jogállással rendelkezik, amely tükrözi és támogatja a főképviselőnek az uniós rendszeren belüli egyedülálló szerepét és funkcióit.

Mi lesz a feladata?

Az EKSZ segíti a főképviselőt az Unió külső fellépései összhangjának és jobb koordinálásának biztosításában, valamint a politikai javaslatok elkészítésében és – a Tanács általi jóváhagyásukat követően – azok végrehajtásában. Segíteni fogja továbbá az Európai Tanács elnökét, valamint a Bizottság elnökét és tagjait a külkapcsolatok területén végzett feladataikban, és szoros együttműködést biztosít a tagállamokkal. Az EKSZ-nek közös földrajzi (minden régióra és országra kiterjedő) és szakreferatúrákból kell állnia, amelyek a továbbiakban a főképviselő irányítása alatt látják el a jelenleg a Bizottság és a Tanács Főtitkársága megfelelő szervezeti egységei által végzett feladatokat. A Szerződésben meghatározottak szerinti kereskedelmi és fejlesztési politikának továbbra is a megfelelő biztosok hatáskörében kell maradniuk.

Hogyan áll össze a személyzete?

Az EKSZ személyzetét a főképviselő nevezi ki, és három forrásból tevődik össze: a Tanács Főtitkárságának, a Bizottságnak, valamint a tagállami diplomáciai szolgálatoknak a megfelelő osztályaiból. A munkaerő-felvétel az érdemeken fog alapulni, azzal a célkitűzéssel, hogy garantálni lehessen a képességek, a hatékonyság és az integritás szempontjából a legmagasabb színvonalat képviselő személyzet felvételét, biztosítva a megfelelő földrajzi egyensúlyt.

Válságkezelési struktúrák

Annak lehetővé tétele érdekében, hogy a főképviselő irányítsa az európai biztonság- és védelempolitikát (EBVP), az EU válságkezelési struktúráinak az EKSZ részét kell képezniük, ugyanakkor teljes mértékben figyelembe kell venni azok sajátosságait. Ezek a struktúrák a főképviselő közvetlen irányítása és hatásköre alá rendelt egységet fognak alkotni.

Milyen lesz a jogállása?

Az EKSZ-nek *sui generis* jellegű, a Bizottságtól és a Tanács Főtitkárságától elkülönülten működő szolgálatnak kell lennie. Az igazgatási költségvetés és az alkalmazottak igazgatása tekintetében önállónak kell lennie. Az EKSZ saját szakasszal rendelkezik majd az uniós költségvetésben, amelyre a szokásos költségvetési és ellenőrzési szabályok alkalmazandók. A főképviselő tesz javaslatot az EKSZ költségvetésére, és végrehajtja azt.

Hogyan fogják finanszírozni?

Az EKSZ létrehozásának vezérelve a költségvetési semlegességet célzó költséghatékonyság. A tagállamokból származó ideiglenes alkalmazottak részére korlátozott számban valószínűleg szükség lesz további álláshelyekre is, amelyeket a jelenlegi pénzügyi kereten belül kell finanszírozni.

Az Unió küldöttségei

A bizottsági delegációk a főképviselő irányítása alatt álló uniós küldöttségekké válnak, és az EKSZ szervezeti felépítésének részét fogják képezni. A küldöttségek (a küldöttségvezetőket is magában foglaló) rendes EKSZ-személyzetből és a megfelelő bizottsági szolgálatokból származó személyzetből állnak. A teljes személyzet a küldöttségvezető irányítása alatt tevékenykedik. Az uniós küldöttségek a tagállamok diplomáciai szolgálataival szoros együttműködésben dolgoznak, és támogató szerepet játszanak az uniós polgárok harmadik országokban való konzuli és diplomáciai védelme tekintetében.